

ΣΤΗΝ ΞΕΝΗΤΕΙΑ

ΕΙΝΕ κυριακή μεσημέρι. Ὁ κτηματίας Κάμυσεφ κάθεται εἰς τὴν τραπεζαρίαν παρὰ τὴν πολυτελεῶς ἐστρωμένην τράπεζαν καὶ προγευματίζει βραδέως. Τὸν συντροφεύει εἰς τὴν τράπεζαν ὁ καθάριος καὶ καλοξυρισμένος γέρον γάλλος Μιρ Σιαμπούν, ὅστις ἦτο ἄλλοτε παιδαγωγὸς τῶν παιδιῶν τοῦ Κάμυσεφ, τὰ ὁποῖα ἐδίδαξε τοὺς καλοὺς τρόπους, τὴν καλὴν προφορὰν καὶ τοὺς χορούς, κατόπιν δὲ ὅταν τὰ παιδιά ἐμεγάλωσαν καὶ ἔγιναν ἀνθυπόλοχαγοί, ὁ Σιαμπούν παρέμεινεν ἓνα εἶδος μπόνας ἀρσενικοῦ γένους. Τὰ καθήκοντα τοῦ πρώην παιδαγωγοῦ δὲν εἶνε πολὺ δύσκολα. Ὀφείλει νὰ ἐνδύεται μὲ εὐπρέπειαν, νὰ μοσχοβολᾷ ἀπὸ μυρωδικά, νὰ ἀκούῃ τὴν ἀργολόγον φλυαρίαν τοῦ Κάμυσεφ, νὰ τρώγῃ, νὰ πίνῃ, νὰ κοιμᾶται καὶ, νομίζω, τίποτε ἄλλο. Δι' ὅλα αὐτὰ ἔχει τροφήν, δωμάτιον καὶ ἀπροσδιόριστον μισθόν.

* *
*

Ὁ Κάμυσεφ τρώγει καὶ, κατὰ συνήθειαν, φλυαρεῖ.

— Φωτιά! λέγει σφογιζὼν τὰ δάκρυα, τὰ ὁποῖα ἐγέμισαν τὰ μάτια του κατόπιν ἑνὸς τεμαχίου χοιρομερίου καλοαλειμμένου μὲ μουστάρδαν. Οὐφ! Μ' ἐκτύπησε στὸ κεφάλι καὶ εἰς ὅλας τὰς κλειδώσεις. Νά, ἡ γαλλικὴ σας μουστάρδα, ὀλόκληρο βάζο νὰ φᾶς δὲν εἶνε ἔτσι.

— Ὁ ἓνας ἀγαπᾷ τὴ γαλλικὴ κι' ἄλλος τὴ ρωσικὴ, ἀποκρίνεται ἡσύχως ὁ Σιαμπούν.

— Κανένας δὲν ἀγαπᾷ τὴ γαλλικὴ, παρὰ μόνον οἱ γάλλοι. Τοῦ γάλλου, μάτια μου, ὅ,τι καὶ ἂν τοῦ δώσης τὸ τρώγει· καὶ βτραχὸν καὶ ποντικὸν καὶ κατσαρίδες... Μπρρ!.. Παραδείγμα-
τος χάριν, αὐτὸ τὸ χοιρομέρι σ' ἐσᾶς δὲν ἀρέσει γιατί εἶνε ρω-
σικό· ἂν σᾶς ἔδιναν ὅμως κανένα ψημένο γυαλί καὶ σᾶς ἔλεγαν

πώς εἶνε γαλλικό, θὰ τὸ τρώγατε καὶ θὰ γλύφατε τὰ δάκτυλά σας ... Κατὰ τὴν γνώμη σας, ὅ,τι ῥωσσικὸ εἶνε καὶ ἄσχημο ...

— Αὐτὸ δὲν τὸ εἶπα.

— "Ὅ,τι ῥωσσικὸ καὶ ἄσχημο, καὶ ὅ,τι γαλλικὸ - ὦ, σ' ἐ τ ρ ἔ ζ ο λ ῖ ! Ἐσεῖς νομίζετε, πῶς καλλίτερος τόπος ἀπὸ τῆ Γαλλία δὲν ὑπάρχει· ἐγὼ ὅμως ... Μὰ τί εἶνε ἡ Γαλλία, — εἰπέτε μου στὸ θεό σας; Ἐνα κομμάτι γῆ! Στείλε ἐκεῖ ἕνα ἰδικόν μας ἀγροτικὸ ἀστυνόμο καὶ μετὰ ἕνα μῆνα θὰ ζητήσῃ μετὰθεσιν, γιατί δὲν θά'χῃ ποῦ νὰ γυρίσῃ! Τῆ Γαλλία σας ὅλη μπορεῖ νὰ τὴν γυρίσῃ κανεὶς σὲ μιὰ ἡμέρα. Σ' ἐμᾶς ὅμως, βγαίνεις ἀπὸ τὴν ἐξώθυραν καὶ ἄκρῃ δὲν βρίσκεις! Πηγαίνεις, πηγαίνεις ...

— Ναί, Monsieur, ἡ Ῥωσσία εἶνε ἀπέραντος χώρα.

— Αὐτὸ δὰ ! Ἐσεῖς νομίζετε, πῶς ἄλλοι ἄνθρωποι ἐκτὸς τῶν γάλλων δὲν ὑπάρχουν. Πεπαιδευμένος, σοφὸς λαός! Πολιτισμός! Τὸ παραδέχομαι, πῶς ὅλοι οἱ Γάλλοι εἶνε πεπαιδευμένοι, ἔχουν τρόπους... αὐτὸ εἶνε σωστό... Ὁ γάλλος δὲν εἶνε ποτὲ χωριάτης· στὴν ὥρα θὰ δώσῃ τὸ κάθισμα στὴν κυρίαν, δὲν τρώγει τῆς καραμιδὲς μὲ τὸ περόνι, δὲ φτύνει στὸ πάτωμα, μὰ...δὲν ἔχει ἐκεῖνο τὸ κάτι! τοῦ λείπει ἐκεῖνο τὸ κάτι! Δὲν ἠμπορῶ νὰ σᾶς τὸ ἐξηγήσω, πῶς νὰ τὸ 'πῶ· ὁ γάλλος δὲν ἔχει κάτι τέτοιο... (ὁμιλῶν κινεῖ τοὺς δακτύλους) κάτι... νομικόν· θυμοῦμαι κάπου διάβασα, πῶς ἐσεῖς ὅλοι ἔχετε νοῦν ἐπίκτητον, ἀπὸ τὰ βιβλία, ἐνῶ ἡμεῖς ἔχομεν ἔμφυτον... Σπούδασε τὸν ῥῶσσον, ὅπως πρέπει, καὶ δὲν θὰ μπορῇ κανένας καθηγητῆς σας νὰ παραβληθῇ μαζὶ του.

— Ἴσως... εἶπε μὲ κάποιαν δυσθυμίαν ὁ Σιαμπούν.

— "Ὅχι ἴσως, ἀλλὰ βέβαια! Μὴν κατσουφιάζῃς· λέγω τὴν ἀλήθειαν! Ὁ ῥωσσικὸς νοῦς εἶνε νοῦς ἐφευρετικὸς! Δὲν τὸν ἀφίνου μονὸν νὰ πάγῃ ἐμπρὸς καὶ δὲν ξεύρει τῆς καυχῆσιές... Ἐφευρίσκει κάτι καὶ τὸ σπᾶνει ἢ τὸ δίνει στὰ παιδιὰ νὰ παίξουν, ἐνῶ ὁ γάλλος ἅμα ἐφεύρῃ κανένα κοροφῆξαλο, φωνάζει νὰ τὸν ἀκούσῃ ὅλος ὁ κόσμος. Νά, τῆς προάλλαις ὁ ἀμαξᾶς Ἰωνᾶς ἔκαμε ἀπὸ ξύλο ἕναν ἀνθρωπάκο· τραβᾶς αὐτὸν τὸν ἀνθρωπάκο ἀπὸ τὴν κλωστή καὶ σοῦ κάμνει ἕνα σωρὸ ἀχρειότητες... Καὶ ὅμως ὁ Ἰωνᾶς δὲν καυχίεται. Τί τὰ θέλεις... δὲν μ' ἀρέσουν οἱ γάλλοι! Δὲ λέγω γιὰ σᾶς, ἀλλὰ γενικῶς... Ἀνήθικος λαός! Τὸ ἐξωτερικὸ τους σὰν νὰ μοιάζῃ μὲ ἀνθρώπους, μὰ ζοῦν σὰν σκύλοι... Νά, ἄς πάρουμε παράδειγμα τὸν γάμον. Σ' ἐμᾶς, μιὰ φορὰ καὶ παντρεύθηκες, θὰ κολληθῆς στὴ γυναῖκα σου καὶ πολλὰ λόγια δὲν χρειάζονται· σ' ἐσᾶς ὅμως, ὁ διάβολος ξεύρει τί γίνεται. Ὁ ἄνδρας κάθεται ὅλη τὴν ἡμέρα στὸ

καφενεῖον, καὶ ἡ γυναῖκα γεμίζει ὅλο τὸ σπίτι ἀπὸ φραντζέζους καὶ δὸς τοῦ χορεύει μαζί τους κανχάν.

— Δὲν εἶν' ἀλήθεια! ἀναφωνεῖ ὁ Σιαμποὺν ἐξαπτόμενος. Εἰς τὴν Γαλλίαν ἡ οἰκογενειακὴ βᾶσις εὐρίσκεται πολὺ ὑψηλά!

— Τὴν ξεύρομε αὐτὴν τὴν βᾶσιν! Εἶνε ντροπὴ σας νὰ τὴν ὑπερασπίζετε... Χρειαζέται ἀπάθεια· γουρούνια, σωστὰ γουρούνια... Μπράβο στοὺς γερμανοὺς ποὺ σᾶς τῆς ἔβρεξαν... Μὰ τὸ θεό, μπράβο τους... Νὰ τοὺς δῖνη χρόνια ὁ θεός...

— Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, Monsieur, δὲν ἐννοῶ, λέγει ὁ Σιαμποὺν ἀναπηδῶν μὲ ἀστράπτοντας ὀφθαλμούς, ἀφοῦ μισεῖτε τοὺς γάλλους, διατὶ μὲ κρατεῖτε;

— Καὶ τί νὰ σᾶς κάμω;

— Ἀφήσατέ με νὰ φύγω, καὶ θὰ πάγω στὴν Γαλλίαν!

— Πω-ὦς; Καὶ τάχα μπορεῖτε νὰ πᾶτε τώρα στὴν Γαλλίαν; Ἔσεῖς εἶσθε προδότης τῆς πατρίδος σας! Πότε ἔχετε τὸν Ναπολέοντα μεγάλον ἄνθρωπον καὶ πότε τὸν Γαμβέττα... Οὔτε ὁ διάβολος δὲν μπορεῖ νὰ σᾶς καταλάβῃ!

— Monsieur, λέγει γαλλιστὶ ὁ Σιαμποὺν, περιτυλίσσω καὶ τρίβω εἰς τὰς χεῖρας τὸ χειρόμακτρον. — Μεγαλειτέραν ὕβριν ἀπὸ αὐτὴν τὴν ὁποῖαν ἀπευθύνετε τώρα εἰς τὸ αἶσθημά μου, δὲν θὰ ἠμποροῦσε νὰ ἐπινοήσῃ καὶ ἐχθρός μου! Τετέλεστα!!

Καὶ χειρονομήσας τραγικῶς, ὁ γάλλος ρίπτει μὲ ἐπιτήδευσιν τὸ χειρόμακτρον ἐπὶ τῆς τραπέζης καὶ ἐξέρχεται μὲ ἀξιοπρέπειαν.

* * *

Μετὰ τρεῖς ὥρας ἡ τράπεζα πάλιν ἐτοιμάζεται καὶ ὁ ὑπηρέτης φέρει τὸ γεῦμα. Ὁ Κάμυσεφ κάθεται μόνος νὰ γευματίσῃ. Ἀφοῦ ἤπιε ἓνα ποτηράκι τοῦ ἔρχεται διάθεσις νὰ φλυαρήσῃ. Θέλει νὰ ὁμιλήσῃ καὶ δὲν ἔχει ἀκροατὴν...

— Τί κάμνει ὁ Ἀλφόνς Λουδοβίκοβιτς; ἐρωτᾷ τὸν ὑπηρέτην.

— Ἐτοιμάζει τὴ βαλίτζα του...

— Μωσὲ ὁ βλακέντιος, ἡμαρτόν μου Κύριε!..

Ὁ Σιαμποὺν κάθεται ἐπὶ τοῦ πατώματος εἰς τὸ μέσον τοῦ δωματίου του καὶ μὲ τρεμούσας χεῖρας βάζει εἰς τὸν σάκκον ἀσπρόρρουχα, διάφορα φιαλίδια μὲ ἀρώματα, τὴν Σύνοφιν, τيرانτες, λαϊμοδέτας... Ὅλη ἡ εὐπρεπὴς μορφή του, ὁ μάρσιπος, ἡ κλίνη, ἡ τράπεζα εἶνε πλήρη φιλοκαλίας καὶ γυναικείας καλαισθησίας. Ἀπὸ τοὺς μεγάλους γαλανοὺς ὀφθαλμούς του ρέουν εἰς τὸν σάκκον ἄδρὰ δάκρυα.

— Γιὰ ποῦ ἐτοιμάζεσθε; ἐρωτᾷ ὁ Κάμυσεφ, ἀφοῦ ἐστάθη ὀλίγον.

Ὁ Γάλλος σιωπᾷ.

— Θέλετε νὰ φύγετε; ἐξακολουθεῖ ὁ Κάμυσεφ. — Αἶ, ὅπως ξεύρετε... Δὲν τολμῶ νὰ σᾶς κρατήσω... Ἀλλὰ μοῦ φαίνεται παράξενο πῶς θὰ φύγετε χωρὶς διαβατήριον; Ἀπορῶ! Τὸ ξεύρετε, πῶς ἔχασα τὸ διαβατήριόν σας; Κᾶπου τὸ ἔχωσα μέσα στὰ χαρτιὰ κι' ἐγάθηκε... Ἐδῶ εἰς τὴν Ῥωσσίαν, σ' ἐμαῖς εἶνε μεγάλη αὐστηρότης στὰ διαβατήρια. Δὲν θὰ προφθάσετε νὰ πάτε πέντε βέρτσια καὶ θὰ σᾶς τσακώσουν.

Ὁ Σιαμποῦν ὑψώνει τὴν κεφαλὴν καὶ δυσπίστως παρατηρεῖ τὸν Κάμυσεφ.

— Μάλιστα θὰ τὸ ἰδῆτε! Ἀπὸ τὸ πρόσωπον θὰ σᾶς καταλάβουν πῶς δὲν ἔχετε διαβατήριον καὶ ἀμέσως: Ποίος εἶσαι; Ὁ Ἀλφόνσος Σιαμποῦν! Ξεύρομεν ἐμεῖς τοὺς Ἀλφόνσους Σιαμποῦνιδες! Δὲν ἔχετε διάθεσιν νὰ κοπιᾶσετε στὴ Σιθηρία!

— Ἀστειεύεσθε;

— Ποιὰ ἀνάγκη νὰ ἀστειευθῶ; Ὅρεξι ποῦ ἔχω! Κυτάζετε ὅμως καλὰ; δὲ μοῦ χρειάζεται ὕστερα ἀναφυλλητόν καὶ νὰ μοῦ γράψετε γράμματα. Οὔτε τὸ δάκτυλο θὰ κουνήσω, ὅταν θὰ σᾶς περνοῦν ἀπ' ἐδῶ μέσα στὰ σίδερα!

Ὁ Σιαμποῦν ἀναπηδᾷ καὶ, ὠχρός, μὲ ὀρθάνοικτα μάτια, ἀρχίζει νὰ περιπατῆ εἰς τὸ δωμάτιον.

— Τί εἶν' αὐτὰ ποῦ μοῦ κάμνετε; λέγει ἐν ἀπελπισίᾳ ἀρπάζων τὴν κεφαλὴν του. — Θεέ μου! ὦ, καταραμένη ἡ ὥρα, ὅταν μοῦ ἦλθεν ἡ ἀναθεματισμένη ἰδέα ν' ἀφήσω τὴν πατρίδα μου!

— Ἐλα, ἔλα... ἐχωράτεψα! λέγει ὁ Κάμυσεφ μὲ χαμηλότερον τόνον. — Τί παράξενος ἄνθρωπος, δὲν καταλαβαίνει: ἀπὸ χωρατὰ! Δὲν μπορείς νὰ τοῦ πῆς λόγον!

— Ἀγαπητέ μου! ἀναφωνεῖ ὁ Σιαμποῦν, καθησυχάσας ἐκ τοῦ τόνου τοῦ Κάμυσεφ. — Σᾶς ὀρκίζομαι, πῶς εἶμαι ἀφωσιωμένος εἰς τὴν Ῥωσσίαν, σ' ἐσᾶς καὶ τὰ παιδιὰ σας... Νὰ σᾶς ἀφήσω, μοῦ εἶνε τόσον βαρὺ πρᾶγμα, ὅσον καὶ ν' ἀποθάνω! Ἀλλὰ κάθε λόγος σας πληγώνει τὴν καρδιά μου!

— Μωρὲ παράξενιά! Ἄν βρίζω τοὺς γάλλους, ἐσᾶς τί σᾶς πειράζει; Λίγους τᾶχα βρίζομε καὶ γι' αὐτὸ πρέπει νὰ τὸ παίρνουν ἐπάνω τους ὅλοι οἱ ἄλλοι; Κι' ἐσεῖς φασκελώσατέ τα... Νά, πάρετε παράδειγμα τὸν Λάζαρ Ἰσχακίτζ, τὸν νοικιάτορα... Τί δὲν τοῦ λέγω: τσιφούτη, βρωμιαρῆ μὲ τὸ ρούχο μου τοῦ κάμνω «γουρουνίσιο αὐτί» ἀπὸ τὰ τσουλούφια τὸν πιάνω... καὶ ὅμως δὲν τὸν μέλλει!

— Μὰ ἐκεῖνος εἶνε δούλος! Γιὰ ἓνα καπίκι εἶνε ἔτοιμος νὰ κάμη τούμπες!

— Ἔλα, ἔλα... φθάνει! Πᾶμε νὰ γευματίσωμεν! Εἰρήνη...

* *
*

Ὁ Σιαμποῦν πουδράρει τὸ κλαυμένον πρόσωπόν του καὶ ἀκολουθεῖ τὸν Κάμυσεφ εἰς τὴν τραπεζαρίαν. Τὸ πρῶτον φαγητὸν τρώγουν ἐν σιωπῇ· μετὰ τὸ δεύτερον ἀρχίζει ἡ ἰδία ἱστορία· καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τὰ βάσανα τοῦ Σιαμποῦν δὲν ἔχουν τέλος.

(Ἐκ τοῦ ρωσικοῦ)

ΚΩΝ. Σ. ΚΟΚΟΛΗΣ

« ὙΠΕΡ ΤΟΥ ΑΠΟΝΤΟΣ »